

Kliimaministri määruse „Keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kiirgusseaduse § 97 lõike 3 alusel.

Keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ (edaspidi määrus) muutmise on seotud kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelu täiendamisega.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kliimaministeeriumi keskkonnakorralduse ja kiirguse osakonna nõunik Peeter Eek (tel 5336 6493, peeter.eek@kliimaministeerium.ee). Õigusekspertiisi tegi Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Kaili Kuusk (tel 626 2905, kaili.kuusk@kliimaministeerium.ee). Keeletoimetaja oli Justiitsministeeriumi õigusloome korralduse talituse keeleteimetaja Aili Sandre (aili.sandre@just.ee).

Eelnõukohase määrusega muudetakse määruse 2023. aasta 16. juulil jõustunud redaktsiooni (RT I, 13.07.2023, 61).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõukohase määrusega täiendatakse kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelu. Lisanduvad Elva vald, Antsla vald, Kanepi vald ja Valga vald. Keskkonnaministeeriumi (praegu Kliimaministeerium) tellimusel tegi Eesti Geoloogiateenistus aastal 2023 uuringu, mille eesmärk oli radooniuuringute tegemine neljas täiendava uuringu vajadusega haldusüksuses: Antsla, Elva, Valga ja Kanepi vallas. Uuringu tulemusena klassifitseeriti kõik uuringuala kohalike omavalitsuste maa-alad kõrgendatud radooniriskiga maa-aladeks. Tööga on võimalik tutvuda Eesti Geoloogiateenistuse digitaalses Geoloogiafondis¹.

Keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ § 11 kohaselt peab õhu radoonisisaldus olema mõõdetud viie aasta jooksul pärast loetelu täiendamist haldusüksusega, kus tööandja tööruumid asuvad. Maa-ala loetellu lisamise kuupäev on nähtav Kliimaministeeriumi koduleheküljel², mis annab tööandjatele selgema arusaama mõõtmise tähtaja kohta.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liigu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Liidu õigusele. Eelnõus on arvestatud Euroopa Liidu Nõukogu direktiiviga 2013/59/EURATOM, 5. detsember 2013, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kiiritamisest tulenevate ohtude eest ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ning 2003/122/Euratom.

¹ <https://fond.egt.ee/fond/egf/9862>.

² <https://kliimaministeerium.ee/sites/default/files/documents/2024-01/K%C3%B5rgendatud%20radooniriskide%20maa-alade%20loetelu.docx>.

4. Määruse mõju

Võrreldes kehtiva terviktekstiga ei lisandu muudatustega uusi mõjuvaldkondi.

Määrusega ei kaasne mõju riigi julgeolekule, välissuhetele, regionaalarengule ega riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

Määrus ei too kaasa muudatusi kiirgusohutuse põhimõtetes ega kiirgusohutuse tagamiseks rakendatavates meetmetes.

Mõju majandusele avaldub üldise ettevõtluskeskkonna, ettevõtete tegevuse ning nende halduskoormuse kaudu, samuti ettevõtete konkurentsi kaudu. Mõju riigiasutustele avaldub Keskkonnaameti ja Tööinspektsiooni töökoormuse suurenemises. Mõju kohalikele omavalitsustele avaldub samuti töökoormuse suurenemises. Sotsiaalne mõju avaldub töötajate informeerimisel radooniriskist ning kiirgusdooside seiretulemustest, mis omakorda avaldab mõju töötervishoiu ja tööohutuse paranemisele ning töötajate tervisele.

Sihtgrupid: tööandjad, kui töökoht asub kõrgendatud radooniriskiga maa-alal ja paikneb maa all, hoone maa-alusel korrusel, hoone korrusel, mille välissein puutub kokku pinnasega, või hoone esimesel korrusel, kui maa-alune korrus puudub; radoonialast konsultatsiooni ning radoonimõõtmist pakkuvad ettevõtted ja asutused, sh Keskkonnaamet, Tööinspektsioon, kohalikud omavalitsused.

Avalduv mõju: võrreldes kehtiva määrusega korraldavad siseõhu radoonisisalduse mõõtmist ka tööandjad, kelle tööruumid asuvad hoone korrusel, mille välissein puutub kokku pinnasega. Seetõttu suureneb tööandjate ring, kes radoonimõõtmisi korraldama peavad. Täpset arvu, mitut tööandjat radooni mõõtmise kohustus puudutab, välja tuua ei saa, sest see hakkab olenema tööruumide asukohast korruste lõikes.

Võrreldes kehtiva määrusega lisandunud kõrge radooniriskiga maa-alade loetellu neli kohalikku omavalitsust, mistõttu võib suureneda kohalike omavalitsuste töökoormus haldusterritooriumil tegusevate ettevõtete ja tööandjate päringute ja infovahetuse tõttu.

Tööandjate ning kohalike omavalitsuste arvu suurenemise tõttu suureneb samuti Keskkonnaameti ja Tööinspektsiooni töökoormus, sest suureneb nii klientide arv kui ka järelevalve vajadus.

Radoonialaste konsultatsioonide ja radoonimõõtmiste nõudluse suurenemisega on ette näha ka jätkuvat radoonivaldkonna arenemist, teenusepakkujate töömahu ning selle kaudu ka käibe kasvu.

5. Määruse rakendamise seotud tegevus, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamise kaasnivad lisakulud nii riigile kui ka tööandjatele siseõhu radoonisisalduse mõõtmisest riigiasutustes, kohalikele omavalitsustele kuuluvates hoonetes ning riigi hallatavatel objektidel, samuti vajaduse korral parandusmeetmete rakendamisest. Määruse rakendamisega otseselt tulusid ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Määruse eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Sotsiaalministeeriumile, Siseministeeriumile, Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning kuna eelnõukohane määrus kohaldub konkreetselt neljas omavalitsuses, siis ka neile.

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Eesti Tööandjate Keskliidule, Eesti Ametiühingute Keskliidule, Eesti Kaubandus- ja Tööstuskojale, Eesti Töötervishoiuarstide Seltsile ning Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile.